

Avrasya Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi

Dergi Web sayfası: <http://dergipark.gov.tr/adea>

ISSN 2651 – 5067

70'TEN 7'YE MASALLAR 7'DEN 70'E OYUNLAR

TALES FROM 70 TO 7 PLAYS FROM 7 TO 70

Beyhan CAN KAYA*

*Arş. Gör. Dr. Beyhan Can Kaya,
Uşak Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
beyhan.can@usak.edu.tr, ORCID: 0000-
0003-1066-2203

Ayşegül SAZAN**

** Lisans Öğrencisi, Uşak Üniversitesi,
Eğitim Fakültesi
aysegulszn01@gmail.com, ORCID: 0009-
0008-8393-5616

Betül ŞAHİN***

*** Lisans Öğrencisi, Uşak Üniversitesi,
Eğitim Fakültesi
betulsahin1556@gmail.com, ORCID: 0009-
0001-0211-7689

Şule UYSAL****

****Lisans Öğrencisi, Uşak Üniversitesi,
Eğitim Fakültesi
uysalsule85@gmail.com, ORCID: 0009-
0001-9710-3692

Zeyneb Sude OĞUZ*****

***** Lisans Öğrencisi, Uşak Üniversitesi,
Eğitim Fakültesi
210413049@ogr.usak.edu.tr, ORCID:
0009-0001-8747-1352

Referans: Can Kaya, B., Sazan, A., Şahin, B., Uysal, Ş., Oğuz, Z. S. (2024). 70'ten 7'ye Masallar 7'den 70'e Oyunlar. *Avrasya Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 8(2), 79-104.

Gönderilme Tarihi: 03.11.2024

Kabul Tarihi :24.11.2024

Özet: Çalışmanın amacı ilkökul çocukları ile yaşlı bireylerin (dede, nine) masal anlatımları ve dramatizasyon çalışmaları ile bir araya getirilmesi ve nitelikli bir etkileşim ortamının oluşturulmasıdır. Çalışma, nitel araştırma yöntemi kapsamında ele alınmış olup 2023-2024 eğitim öğretim yılı bahar döneminde, TÜBİTAK 2209-A Lisans Öğrencileri Araştırma Projeleri kapsamında, Uşak'ta gerçekleştirilmiştir.

Çalışmanın uygulama süreci katılımcılarını, kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi çerçevesinde, Uşak ilinin merkez ilçesinde yer alan bir ilkokulun 4. sınıfında öğrenim gören 42 öğrenci ile masal anlatımlarında gönüllü olan 2 yaşlı birey oluşturmuştur. Uygulama süreci sonunda öğrenciler ve yaşlı bireyler ile sürecin gözlemcisi ve takipçisi olarak öğretmen, veli ve okul yönetiminin görüşlerine başvurulmuştur. Çalışma; *tanışma, yaşlıların masal anlatımları, masalların metinleştirilmesi, prova süreci* ve *gösteri* olmak üzere beş aşamada yürütülmüştür. Araştırma verilerinin toplanmasında yarı yapılandırılmış görüşme formlarından yararlanılmıştır. Araştırmacılar tarafından hazırlanmış olan ve uzman görüşleri alınarak son hali verilen görüşme formları, “kişisel bilgiler” ve “sürece ilişkin sorular” şeklinde iki bölümde ele alınmıştır. Görüşme sorularından elde edilen verilerin analizinde içerik analizinden yararlanılmış; kodlama süreci sonrasında ulaşılan olan tema-alt temalar, katılımcı görüşleri ile desteklenmiştir. Sonuç olarak bu çalışma ile iki kuşak bir araya gelmiş; çocuk ve yaşlılara katkısı başta olmak üzere öğretmen, okul idaresi ve veliler yönüyle de olumlu katkıların sağlandığı ve benzer uygulamalara yönelik olumlu bakış açılarının oluştuğu görülmüştür. Okullarda/ sınıflarda benzer çalışmaların rutin uygulamalar haline getirilmesinin; çocuğun sosyal, akademik, bilişsel ve dil gelişimini; yaşlıların değerli hissetme, hayata tutunma, işe yarar olma hissiyatı taşıma, sevmeye ve sevilme ihtiyaçlarının desteklenmesinde etkili olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, Dramatizasyon, Masal, İlkokul, Yaşlı.

Abstract: The aim of the study is to bring together primary school children and elderly individuals (grandparents) through storytelling and dramatization activities and to create a qualified interaction environment. The study was conducted in Uşak in the spring semester of the 2023-2024 academic year within the scope of TÜBİTAK 2209-A Undergraduate Students Research Projects. The participants of the implementation process of the study consisted of 42 students studying in the 4th grade of a primary school in the central district of Uşak within the framework of the convenience sampling method and 2 elderly individuals who volunteered to tell fairy tales. At the end of the implementation process, the opinions of the students and the elderly individuals, as well as the teachers, parents and school administration as observers and followers of the process were consulted. The study was carried out in five stages: *introduction, storytelling by the elderly, textualization of the tales, rehearsal process* and *performance*. Semi-structured interview forms were used to collect research data. The interview forms, which were prepared by the researchers and finalized after receiving expert opinions, were handled in two sections as “personal information” and “questions about the process”. Content analysis was used to analyze the data obtained from the interview questions; the theme-sub-themes reached after the coding process were supported by the participant opinions. As a result, two generations came together with this study; it was seen that positive contributions were provided for teachers, school administrators and parents, especially for children and the elderly, and positive perspectives were formed towards similar practices. It is thought that making similar activities routine practices in schools/classrooms will be effective in

supporting the child's social, academic, cognitive and language development and the elderly's needs to feel valuable, to hold on to life, to feel useful, to love and be loved.

Keywords: Child, Dramatization, Tale, Elderly.

1. Giriş

Çocukların büyük ebeveynlerle veya yaşlılarla kurduğu iletişimde çocuklar yaşlıların, yaşlılar da çocukların hayatının bir parçasına genellikle dâhil olur. Bir paylaşım içerisinde bulunmak, çocuğun çok yönlü gelişimini desteklemekte; özellikle kültürel aktarım ve dil gelişimi hususlarında çocuğun yararına bir paylaşım sürecini beraberinde getirmektedir. Sohbet ettiklerinde bazen yeni bir kavram, bazen de bildiği bir kelimenin farklı bir kullanım şeklini öğrenir çocuk. Örneğin Adana'da bulunan bir çocuğa büyükleri 'elini yıka' demek yerine 'elini yu' der. Burada çocuk belki de yaşadığı zamanda çevresinde hiç karşılaşmayacağı bir sözcüğü öğrenecektir. Bu nedenle çocukların ve yaşlıların kurduğu etkileşim nesiller arası paylaşım yönünden çok önemlidir.

Yaşlılar ile çocuklar arasındaki iletişim ve etkileşim sürecinde dilsel öğelerin aktarımına katkı sağlayan pek çok edebi kullanım söz konusudur. Yaşanmışlıklarla harmanlanan paylaşım süreçleri masal, tekerleme, bilmece, hikâye ve anı gibi sözlü aktarımlarla zenginleşmekte ve çocuğun dünyasında yeni şemalar oluşmasına zemin hazırlamaktadır. Bu sözlü aktarım unsurları içerisinde yer alan masallar, özellikle, yapısal özelliklerinin anlatıcıyla buluşması ile birlikte çocuk için önemli bir kaynağa dönüşmektedir.

Masal

Masal; ne zaman, nerede / nerelerde geçtiği pek bilinmeyen, olağanüstü kahramanların bulunduğu, olağanüstü olayların işlendiği hikâyelerdir (Oğuzkan, 2013, s.17). Tarihe kaynaklık etme ve geleneklerin kuşaktan kuşağa aktarılmasında köprü görevi üstlenen; geçmişin kültür ve yaşayış biçimini bugüne aktarma rolü taşıyan masallar (Ungan, Arıcı, Şimşek, 2007);

- Çocuğun hayal dünyasını zenginleştirmekte,
- Çocuğu hayata hazırlamakta,
- Dinleme becerisini geliştirmekte,
- Okuma alışkanlığının temelini atmakta,
- Kelime hazinesini geliştirmekte,
- Planlı olmayı öğretmekte,
- Bellek gelişimini desteklemekte,
- Edebi zevk aşılamağa,
- Konuşma becerisini geliştirmekte,
- Ahlak duygusunu geliştirmekte,
- Kültürel aktarım sağlamaktadır.

Masallar anadile ilişkin bütün incelikleri içerisinde barındırır. Bu yönüyle çocuğa dinleme, konuşma, okuma ve yazma olarak adlandırılan dil becerilerini kazandıran bir

motivasyon unsuru olmaktadır. Bilişsel, duygusal, psikolojik, cinsel ve ahlak gelişimi desteklemektedir (Yavuz, 2013). Ayrıca masallar çocukların millî ve kültürel değerleri kazanmalarına da katkı sağlamaktadır (Gedik, 2020, s. 362). Şimşek (2007) “iyi-kötü, doğru-yanlış, güzel-çirkin, güçlü-zayıf” unsurlarının bir arada bulunmasının çocukların dünya gerçeklerini algılamasına imkân sağladığını; 3 yaşından itibaren çocuklara masal okunması gerektiğini ve masal anlatma geleneğinin önemli olduğunu belirtir. Anne, baba, öğretmen, nine ve dede gibi yetişkinlerin çocuklara masal okuması ya da masal anlatması ve çocuktan da dinlediği masalı anlatmasının istenmesi, çocuğun dilini kullanma becerisinin gelişimine hız kazandırmaktadır. Esasında masal anlatma görevi, halk arasında dede ve ninelerin üstlendiği bir gelenektir. Nine ve dedelerden dinlenen masallar, çocuklar için rehabilitasyon görevi oluşturmaktadır. Ancak; modern aile yapısında masal anlatma görevini büyük oranda anne ve babalar üstlenmek durumunda kalmıştır. Duran ve Öztürk (2018), masal anlatma ile masal okumanın aynı şey olmadığını; masal anlatıcısının anlatma eylemini gerçekleştirirken kendi yaşantısından, bilgi birikiminden yararlandığını ve anlatma kabiliyetinden izler taşıdığını; bu durumun ise anlatıcıcıyı özgün kıldığını ifade etmektedir. Zira masal anlatıcılığı, “dünyanın en yaratıcı, özgür, en etkili sanatlarından birisidir” (Dede, 2017).

Oyun ve Drama

Drama, “içinde eylem olan, bir ya da birden çok insanın birbirleriyle, doğayla ya da başka nesnelere etkileşerek yaşadıkları içsel ve dışsal devinimler ve onların yaşam durumlarını geniş ölçüde içeren etkinlikler” olarak tanımlanır (Adıgüzel, 2013, s.1). Oyun ise; “çocuğun yaşamında önemli bir işlevi olan bir olgu ve çocuğun önemli bir görevi”, “kendiliğinden ortaya çıkan, hedefi olmayan ve mutluluk getiren serbest bir etkinlik”, “çocuğun iç dünyasını dıştaki sosyal dünya ile birleştiren” bir araç olarak ifade edilebilir (Başal, 2017, s.1).

Çocuğun dünyasında en çok yer kaplayan faaliyetlerin başında oyunlar gelmektedir. En önemli amacı *eğlenmek* olmakla birlikte oyunun çocuğa katkıları; Akandere (2004) tarafından şu şekilde sıralanmaktadır (akt. Nalbant, 2020, s.3):

- *Dikkati artırmak,*
- *Gördüğünü ifade edebilme becerisi kazandırmak,*
- *Büyük ve küçük kasları kullanabilmek,*
- *Reaksiyon geliştirmek,*
- *Çabukluk kazandırmak,*
- *Karar verme yeteneğini geliştirmek,*
- *Dengeyi geliştirmek,*
- *Gözlem yapabilme ve uygulayabilme yeteneğini geliştirmek,*
- *Dil gelişimine katkı sağlamak,*
- *İlişkileri geliştirmek,*
- *Algı yeteneğini geliştirmek.*

Drama ve oyun, birbiri ile iç içe geçmiş eylemler yumağı gibidir. Oyunlar dramanın içerisinde yer almakla birlikte drama oyun demek değildir. Drama uygulamalarında oyunlardan yararlanılmakta ve oyunlar, içerisinde dramatik unsurlar barındırmaktadır (Adıgüzel, 2013). Drama çalışmaları ile birlikte kendiliğindenlik kavramı, yaratıcılık,

sosyal beceri, iletişim, öz bakım, kavram eğitimi, duygu farkındalığı, değer eğitimi, sorun çözme, çevreye duyarlılık, ikinci dil eğitimi, rehberlik vb. hususların geliştirilmesi, kazandırılması veya desteklenmesi sağlanmaktadır (Önder, 2017).

İki Kuşak Bir Arada

Hayatın koşuşturması içerisinde aile bireylerinin birbirleri ile geçirdikleri zaman ve sosyal-duygusal paylaşım kısıtlı olmakta, aile yapısının küçülmesine bağlı olarak dede-ninelerle bir arada etkileşim içerisinde bulunmak yılın belirli günlerinde gerçekleşebilmekte; bu sebeplere bağlı olarak çocuklar ile büyükler arasındaki paylaşım, etkileşim, kültürel aktarım gibi hususlardan yeteri kadar istifade edilememektedir.

Aile, çocuğun sosyalleşmesinde rol model; toplumsal değerlerin ve kuralların aktarımında önemli bir sosyal kurumdur (Canatan, 2008). Çocuklarla bir arada olmak, özellikle, ailedeki büyükanne/ büyükbaba rollerini üstlenen ve toplum içerisinde yaşlı olarak nitelendirilen büyük ebeveynler için manevi bir doyum kaynağı olmaktadır. Kuşaklar arasındaki iletişim ve aile içinde bir arada olma unsurları her bir kuşak için önemli ve anlamlı olmakta; özellikle büyük ebeveyn-torun birlikteliği ile birlikte gelişen iletişim çeşitleri çocuğun sosyal, dil, zihin, kişilik, ahlak ve duygu gelişimlerini desteklemektedir (Altan ve Tarhan, 2018). Bu bireyler hem kendi çocuklarına destek sağlamakta hem de sosyal ve psikolojik gelişim süreci içerisinde pozitif enerji ile yüklenerek geleceğe umutla bakma imkânına kavuşmaktadır (Durak, 2016; Duyar, 2015).

Çocuklar ile yaşlıların çeşitli şekillerde bir araya gelmelerinin sağlanması, her iki kuşağın yaşamında da olumlu değişimler oluşturmaktadır. Bilhassa; "risk altındaki öğrencilerin okula devamsızlık, okuldan kaçma oranlarının azaltılması, çocuklar için pozitif öğrenme ortamının oluşturulması, grup üyesi olarak ders çalışma" vb. durumlar karşısında, akademik beceri ve performans noktasında olumlu katkılar sağladığı ifade edilmektedir (Yıldırım, 2015, s. 283). Ancak, kuşaklararası bağlar her geçen gün zayıflamakta ve iletişim kopukluğu neticesinde torun ile yaşlı büyükler arasındaki bağlar eski gücünü yitirmektedir (Özmete, 2017, s. 234). Kuşaklar arası farklılıklar sorun olarak değil *zenginlik, yaratıcılık ve özgünlük* sunan bir kaynak olarak ele alınmalı; yaratıcı etkileşimler neticesinde ortaya çıkan yaşam deneyimlerinin eleştirel akıl ve yaratıcılığın ürünü olduğu; bilgi ve deneyim paylaşımlarının kültürün ve yaşamın temel dinamiğini oluşturduğu bilinmelidir (Özdemir, 2019). Hazer ve Özsungur (2017) kuşaklararası ortak çalışmaları hedefleyen işbirlikli projelerin tüm fiziksel, ruhsal, sosyal, bilişsel ve toplumsal engellere rağmen yaşlı bireylerin hayata tutunma isteği edinmesi ve motivasyon kazanması noktasında faydalı olacağını belirtmektedir.

Kaplan (2001), kuşaklararası ilişkilerin ve etkileşimin güçlendirilmesi noktasında; yaşlı ve genç/çocukları bir araya getirmeyi hedefleyen modeller önermiştir. Bu modeller: (1) Yaşlıların eğitimle ilgili alan deneyimlerinden faydalanmayı ve bu amaç ekseninde okulun belirli yerlerinde görev almalarını amaçlayan "*eğitim müfredatındaki alanlarla bağlantılarına göre okul temelli kuşaklararası dayanışma modelleri*"; (2) toplumsal sorunlara ve bu sorunların çözümüne duyarlı sağlıklı ve aktif yaşlıların çocuklara rol model oluşturmalarını, danışmanlık yapmalarını, çocuklar ile yaşlıların bazen "hizmet

alıcı” bazen de “hizmet sağlayıcı” olarak rol üstlendikleri “*hizmet sağlama yönelimine göre okul temelli kuşaklararası dayanışma modelleri*”; (3) yılın belirli dönemlerinde düzenlenen kuşaklararası aktiviteler ile kuşakların birbiri hakkında bilgi sahibi olmalarını, tanışmalarını, paylaşımlarda bulunmalarını vb. kapsayan amaçlar ekseninde çeşitli projelerle bir araya gelmelerini amaçlayan “*belirli bir zamanda yürütülen okul temelli kuşaklararası dayanışma modelleri*”, olarak ifade edilmektedir (Yıldırım, 2015).

2012 yılının “*aktif yaşlanma ve dayanışma yılı*” ilan edilmesi ile kuşakları bir araya getirmek amacıyla çeşitli kurum ve kuruluşlar girişimlerini artırmışlardır. Bu kapsamda gençler ile yaşlıları gezi, doğa yürüyüşü, konser, alış-veriş gibi faaliyetlerde buluşturan “Aktif Yaşam İçin Nesillerarası Etkileşim Modeli” projesi; gönüllü çalışmaların yaygınlaştırılması sağlamayı amaçlayan “Toplum Kalkınmasında Gönül Elçileri Projesi”; gönüllü üniversite öğrencilerinin yaşlıları ziyaretini önceleyen belediye ve üniversite projeleri gibi organizasyonların gerçekleştirildiği görülmüştür (Yıldırım, 2015). Ayrıca; hayat boyu öğrenme kapsamlı uluslararası işbirlikli ‘Senior’s Integration through Education’ (Ankara, 2010-2012), ‘Toys of My Grandparents’ (Burdur, 2012), ‘New Educational Journeys for Adults’ (Manisa, 2010-2011), ‘SMILE projesi’ (Bursa, 2013-2015) projeleri; “Gençler-Yaşlılar El Ele Projesi” (İzmir, 2010); ‘Yaşlılar Gençler El Ele’ projesi (Ankara, 2013); Mardin’de çocuk oyunları şenliği (2014) ve Bayburt’ta bölgeye özgü şiirler ve türküler ile geleneklerin aktarılması (2014); ‘Oyunun üç kuşaktaki değişimi’ araştırması, (Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 2014); Okuryazarlık eğitimi (Mersin Mezitli Belediyesi, 2010-2011); ‘Altın Yıllar Yaşam Merkezi’ (Çanakkale Belediyesi, 2013), ‘Dede-Torun Merkezi’ (İstanbul Esenler Belediyesi, 2014) ve ‘Yaşlılar ve Gençler Evi’ (Karadeniz Ereğli Belediyesi, 2014) gibi projelerin gerçekleştirildiği görülmüştür (Murakami, 2017).

Kuşakların bir araya gelmesinin önemini vurgulayan çalışmalar incelendiğinde, katılımcı kuşakların pozitif kazanımlar edindikleri görülmektedir. Ancak çeşitli kurum ve kuruluşlarca gerçekleştirilen projelerin çoğunlukla genç kuşak ile yaşlı kuşak buluşmalarını konu edindiği görülmüştür. Oysa; kuşakları bir araya getirme noktasında en önemli kurum olarak okulların ön plana çıkması gerektiği; ancak ülkemiz sınırları içerisinde okul işbirlikli çalışmaların oldukça sınırlı olduğu ifade edilmektedir (Yıldırım, 2015). Bu sınırlı uygulamalar içerisinde ilkokul çocukları ile yaşlı bireylerin paylaşım imkânı bulabilecekleri uygulamalara ihtiyaçları olduğu düşünülmektedir.

Bu çalışma ile, yaşlı- çocuk buluşması gerçekleştirilmesi; çocuğun enerjisi ve masumiyeti ile yaşlı bireylerin deneyimleri ve dinginliklerinin buluşturulması amaçlanmakta; ilkokul çocukları ile büyük ebeveyn olarak yaşlı bireylerin masal ve dramatizasyon ekseninde bir araya getirilmesi ve nitelikli bir etkileşim ortamı oluşturulması amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda büyükler çocuklara masallar anlatacak; çocuklar ise dinledikleri masallardan yola çıkarak tasarladıkları dramatizasyon çalışmasını büyüklerine sergileyeceklerdir. Çalışmanın bu yönüyle özgün ve kuşakları bir araya getirmesi bakımından önemli olduğu düşünülmektedir.

Bu çalışmada, çocuklar ile yaşlıların masal anlatımları ve dramatizasyon aracılığı ile bir araya gelmeleri amaçlanmakta ve bu kapsamda;

1. İlkokul çocuklarının görüşleri nelerdir?
2. Masal anlatımı gerçekleştiren yaşlı bireylerin görüşleri nelerdir?
3. Sınıf Öğretmeninin görüşleri nelerdir?
4. Okul idaresinin görüşleri nelerdir?
5. Öğrenci velilerinin görüşleri nelerdir, araştırma sorularına yanıt aranmak istenmektedir.

2. YÖNTEM

Bu çalışma nitel araştırma yöntemi kapsamında ele alınmış olup temel nitel araştırma deseni olarak tasarlanmıştır. Temel nitel araştırmalarda, “(1) insanların yaşamlarını nasıl yorumladığı, (2) dünyalarını nasıl inşa ettikleri ve (3) deneyimlerine ne anlam kattıkları” ile ilgilenilmekte ve “insanların hayatlarını ve deneyimlerini nasıl kavradığını anlamak” amaçlanmaktadır (Merriam, 2013, s. 22,23). Çalışma, yaşlı ebeveynlerin masal anlatım deneyimlerinin çocukların hareket ve oyun odaklı dünyası ile buluşturulmasını önelemekte; bu sürece ilişkin yaşlı, çocuk, öğretmen, veli ve okul idaresinin görüşlerinden yola çıkarak bu süreci nasıl kavradıklarının anlamlandırılmasına odaklanmaktadır.

Çalışma Grubu

Çalışmanın uygulama katılımcılarını, Uşak ilinin merkez ilçesinde yer alan bir ilkokulun 4. sınıfında öğrenim gören 42 öğrenci ile masal anlatımlarında gönüllü olan 2 yaşlı birey oluşturmaktadır. Ayrıca çalışmayı takip eden ve izleyen bireyler olarak sınıf öğretmeni, okul idaresi ve velilerin görüşlerine de yer verilmiştir.

Çalışmaya katılan çocukların 22’si (%52,4) erkek, 20’si (%47,6) kızdır. Çocuklardan sadece 1’i (%2,4) daha önce hiç masal dinlemediğini belirtmiş olmakla birlikte 38 çocuk (% 90,5) genel anlamda masal dinlemeyi sevdiğini belirtmiştir. Çocukların tamamı ise (n=42, %100) bir yaşlıdan masal dinlemeyi sevdiğini belirtmişlerdir. Çocukların 25’i (%59,9), rol oynamaya dayalı bir çalışmaya daha önce dâhil olmamıştır. Çalışma sonrasında bütün çocuklar (n=42, %100), yaşlılarla yeniden bir araya gelmek istediklerini belirtmişlerdir.

Çalışmada destek olarak yer alan ve sürece yönelik görüşlerine başvuru alan sınıf öğretmeni; meslekte 35. yılını doldurmuş bir erkek öğretmendir. Lisans mezunudur ve daha önce bu tarz projelerde yer almamıştır. Çalışmada gösteriyi izleyen kurum yetkilisi olarak görüşlerine başvuru alan okul müdürü; 44 yaşında bir erkek öğretmendir. Okulda ve okul müdürlüğü sürecinde böyle bir etkinliğin daha önce yapılmadığını belirtmiştir. Çalışmada, öğrencilerin gösterini izleyen velilerden 20’si, gönüllülük esası çerçevesinde görüşlerini bildirmişlerdir. Görüş bildiren velilerden sadece 1’i (%5) babadur. Velilerin %72’si (16) çocuklarının daha önce sahnede bir gösteri sunmadıklarını belirtmişlerdir.

Uygulama Süreci

Çalışma beş aşamada yürütülmüştür.

Tanışma: İlk olarak araştırmacıların ve çocukların bir araya geldikleri bir tanışma saati düzenlenmiştir. Sonrasında masal anlatıcısı olarak gönüllü olan büyük ebeveynlerle

tanışılmıştır. Bu süreçte sınıf öğretmenin desteğinden yararlanılmıştır. Çocuklar ile yaşlıların bir araya gelmesi sağlanmış ve iki neslin paylaşım içerisinde olmalarına müsaade edilmiştir.

Yaşlıların masal anlatımları: Gönüllü olan büyük ebeveynler, daha önceden belirlemiş oldukları masaları, sınıf ortamında çocuklarla paylaşmışlardır.

Masalların metinleştirilmesi: Masallar, çocukların dramatisasyon gösterisi hazırlamalarına elverişli olacak şekilde, araştırmacılar tarafından metinleştirilmiştir. Bu amaçla iki tane masal metnine yer verilmiştir:

1. Ali Baba ve Kırk Haramiler

Anlatıcı: Bir varmış; bir yokmuş. Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde. Develer tellal iken, pireler berber iken. Ben anamın beşiğini tıngır mıngır sallar iken. İp koptu beşik devrildi. Dar attım kendimi dışarı. Vardım bir pazara bir at aldım dorudur diye bineyim dedim, at bir tekme salladı bana geri dur diye... Padişahın topları ateşe başladı. Topladım gülleri cebime koydum darıdır diye. Tozu dumana kattım. Yakaladılar beni timarhaneye atılar delidir diye. Babamdan haber geldi onun eski huyudur diye. Bereket inandılar beni saldılar. Neyse uzatmayalım masala hemen başlayalım.

Bir zamanlar doğuda uzak bir ülkede karısı ve yeğenleriyle beraber Ali Baba adında bir oduncu yaşarmış.

(Ali baba ve Karısı Cemile sahneye girer)

ALİ BABA: Ahh ah, yine soğuk ve yağmurlu bir gün ama çalışmak zorundayım, off of.

CEMİLE: öyle deme bey. Doğru, hava soğuk ve yağmurlu; ama bizim hiç paramız yok.

Birlikte çalışıp para kazanmalıyız.

...

2. Horoz Masalı

Anlatıcı: Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, develer tellal iken pireler berber iken Ayşe Nine'nin bir horozu varmış. Bu horozun pas parlak ve gösterişli tüyleri varmış. Koyu kırmızı ibiği ve yeşil kuyruğu ile tüm dikkatleri üstüne çekermiş. Bir gün yolda giderken horozun ayağına diken batmış.

(Horoz sahneye girinerek ve kendini göstererek gelir ve sahnede Ayşe ninesinin yanına yürür.)

HOROZ: - Oyyy! Nineciğim, nineciğim! Ayağıma diken battı. Canım çok acıyor, ne olur bana yarım et!

(Bu esnada Ayşe Nine sacın üstünde katmer pişirmektedir. Yanına telaşla gelen horozuna dönüp bakar.)

NİNE: -Ah benim güzel horozum, dikenden bir şeycik olmaz, bak fırlattım gitti.

(Nine horozun ayağından diken çıkarıp yanar ateşe fırlatır.)

DİKEN: Aaaah! (diken olan karakter kenara doğru gider)

HOROZ: -Benim dikenimi ver!

AYŞE NİNE: -Ben onu saca attım. Yandı bitti kül oldu gitti, sana onu nasıl getireyim a benim canım horozum?

...

Prova süreci: Çocuklarla prova süreci iki aşamalı olarak yürütülmüştür. Öncelikler, sınıf öğretmenin desteği alınarak, iki farklı gösteri için rol dağılımları gerçekleştirilmiştir. Rol dağılımlarında çocukların istekliliği ve bireysel özellikleri dikkate alınmak istenmiş; çocukların memnuniyeti gözetilmiştir. Sonrasında, ders saatlerini aksatmayacak şekilde bir çalışma programı hazırlanmış, haftanın belirli gün ve saatlerinde araştırmacıların çocukla bir araya geldikleri bir prova süreci yürütülmüştür. Bu süreçte eş zamanlı olarak araştırmacılar ve çocukların beyin fırtınası ve iş birliği ile kostüm-materyal tasarım ve temini gerçekleştirilmiştir.

Gösterinin sunulması: Masal anlatıcısı büyük ebeveynler başta olmak üzere sınıf öğretmeni, okul idaresi ve velilerin de davetli olarak katıldığı bir gösteri düzenlenmiştir. Gösteri sonrasında çocuklar ve büyük ebeveynler sahnede bir araya gelmişler, katılımcıları selamlamışlar ve fotoğraf çekimlerine dahil olmuşlardır.

Veri Toplama Aracı

Veriler, gösteri sonrasında çocuk katılımcılar, yaşlı katılımcılar, öğrenci velileri ve idarecilerden, gönüllülük esaslı çerçevesinde görüşme yönteminden yararlanılarak toplanmıştır. Verilerin toplanması için, araştırmacılar tarafından hazırlanan ve uzman görüşleri alınan yarı yapılandırılmış görüşme formlarından yararlanılmıştır. Formlar, çocuk-yaşlı buluşmasına ilişkin olarak; “çocuklar için görüşme formu”, “yaşlılar için görüşme formu”, “öğretmen için görüşme formu”, “veliler için görüşme formu” ve “okul idaresi için görüşme formu” olarak adlandırılmıştır. Her bir görüşme formu 2 bölümden oluşmakta; birinci bölümde demografik bilgilere, ikinci bölümde ise proje ile uygulama sürecini kapsayan sorulara yer verilmiştir. Sorulardan bazıları; “*Etkinlikleri düşündüğümüzde en çok neyden keyif aldın?, Neden?*” (çocuklar için görüşme formu), “*Bu etkinlikten size ilk bahsedildiğinde neler hissettiniz?*” (yaşlılar için görüşme formu), “*Sizce proje, öğrencinizi hangi yönlerden destekledi?*” (veliler için görüşme formu), “*Çocukların gösteriye hazırlanma ve sergilemelerine ilişkin duygu, düşünce ve gözlemlerinizi paylaşır mısınız?*” (öğretmen için görüşme formu), “*Bu etkinlikte sizi en çok etkileyen an hangisiydi?*” (okul idaresi için görüşme formu) olarak ifade edilmiştir.

Verilerin Toplanması

Veriler, uygulama süreci sonunda, projeye bizzat dâhil olan çocuk ve yaşlı bireyler ile öğretmen, veli ve okul idaresinden toplanmıştır. Veri toplama süreci, üniversite etik kurul izni çerçevesinde katılımcıların gönüllülük esaslı dikkate alınarak gerçekleştirilmiştir. Çocuklar, yaşlı bireyler, öğretmen ve okul idaresi ile yapılan görüşmeler, iş birliği yapılan ilkokulda belirlenen bir odada, bire bir ve yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmış; her bir görüşme süresi ortalama 6-7 dk olarak belirlenmiştir. Velilerin görüşlerini alabilmek için çevrimiçi form kullanılmış ve gönüllülük esaslı çerçevesinde görüşme formlarının doldurulması istenmiştir.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde içerik analizinden yararlanılmıştır. “Verilerin tanımlanması ve veri içerisinde saklı olan gerçeklerin ortaya çıkarılması” amacı ile gerçekleştirilen içerik analizinde; (1) *verilerin kodlanması*, (2) *temaların bulunması*, (3) *verilerin temalara ve kodlara göre düzenlenmesi ve tanımlanması*, (4) *bulguların yorumlanması* aşamaları dikkate alınmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Yapılan görüşmelerden elde edilen verilerin deşifre edilerek yazılı doküman haline getirilmiş; sonrasında araştırmacılar yazılı dokümanların üzerinde bağımsız olarak kodlama işlemlerini gerçekleştirmişlerdir. Sonrasında bir araya gelen araştırmacılar kodlar üzerinde görüş birliği sağlamış; kodların gruplandırılması ve temaların elde edilmesi işlemleri gerçekleştirilerek araştırma bulgularına ulaşılmıştır.

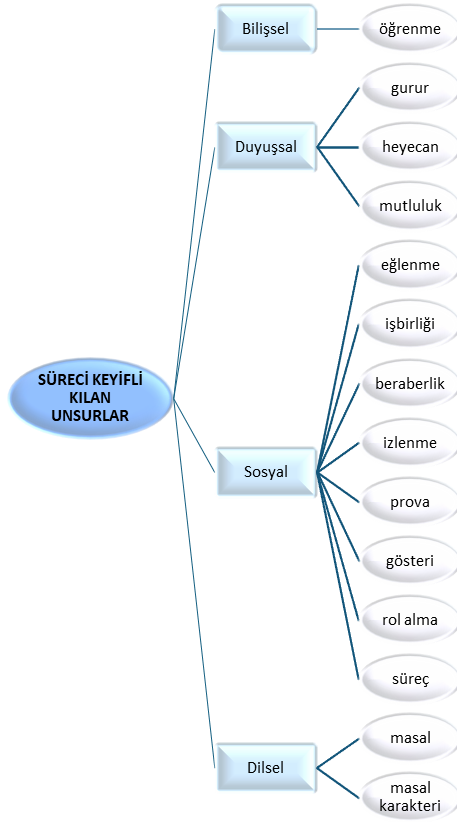
3. BULGULAR

Çalışmanın bulguları, araştırma soruları dikkate alınarak; (1) *çocukların, yaşlı-çocuk buluşmasına yönelik görüşleri*, (2) *masal anlatımı gerçekleştiren yaşlı bireylerin, yaşlı-çocuk buluşmasına yönelik görüşleri*, (3) *sınıf öğretmenin yaşlı-çocuk buluşmasına yönelik görüşleri*, (4) *okul idaresinin, yaşlı-çocuk buluşmasına yönelik görüşleri*, (5) *öğrenci velilerinin yaşlı-çocuk buluşmasına yönelik görüşler* olmak üzere dört başlıkta sunulmuştur.

Yaşlı-Çocuk Buluşmasına Yönelik Çocukların Görüşleri

Sürece ilişkin öğrenci görüşleri, yaşlı-çocuk buluşmasını çocuk için keyifli kılan unsurların ele alındığı *süreci keyifli kılan unsurlar* şeklinde ele alınmış olup *duyuşsal, bilişsel, sosyal* ve *dilsel* olmak üzere dört kategoride ele alınmıştır. Öğrenci görüşleri Şekil 1’de sunulmuştur.

Şekil 1’de, duyuşsal kategorisi *gurur, heyecan, mutluluk* alt kategorilerinde ifade edilmiştir. Bilişsel kategorisine ilişkin alt kategori *öğrenme* olarak ortaya çıkmıştır. Sosyal kategorisinde sekiz alt kategoriye yer verildiği görülmektedir: *eğlenme, iş birliği, beraberlik, izlenme, prova, gösteri, rol alma, süreç*. Dilsel kategori ise *masal* ve *masal karakterleri* alt kategorileri ile ifade edilmektedir. Yaşlı-çocuk buluşmasında ulaşılan kategoriler, çocukların ifadeleri ile desteklenmiş ve aşağıda sunulmuştur.

Şekil 1. Yaşlı-Çocuk Buluşmasına Yönelik Çocukların Görüşleri

Öğrencilerin İfadeleri

Duyuşsal

Ö31: Emeğimizi göstermek hoşuma gitti, kalabalık önünde olduğum için. (gurur)

Ö41: Bir sürü insan karşısında olmak çünkü çok heyecan vericiydi. (heyecan)

Ö7: Gösterici süreci çünkü ailemle ve öğretmenlerimle mutlu bir gün olduğu için. (mutluluk)

Bilişsel

Ö19: Yeni şeyler öğrenmekten keyif aldım. (öğrenme)

Sosyal

Ö10: Komik ve eğlenceliydi. (eğlenme)

Ö3: Hep beraber olmamızdan. (beraberlik)

Ö9: Provalardan çünkü yeni öğreniyorduk hem de ezberleme yeteneğimiz geliyordu. (prova)

Ö2: Bir rolüm oldu ona çok sevindim. (rol alma)

Ö16: Gösteri yapmaktan, tiyatro oynamaktan keyif aldım çünkü eğlenceliydi. (gösteri)

Ö36: Arkadaşlarımla beraber takım çalışması diye bir şey yapmak. (işbirliği).

Ö40: *Bir sürü kişi önüne çıkmaktan keyif aldım. (izlenme)*

Ö14: *En çok böyle sizin bizim yanımıza gelip böyle gösteri yaptırmanızdan, keyif almıştım sizden, sevmiştim. (süreç)*

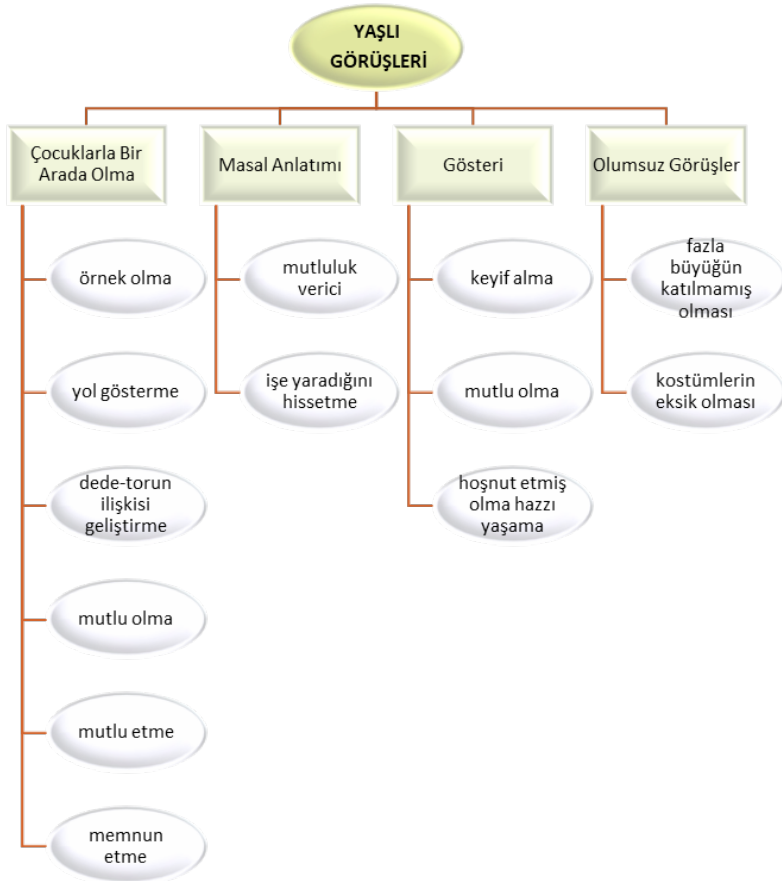
Dilsel

Ö5: *Horoz masalından keyif aldım. (masal).*

Ö26: *Karakterlerin güzel yapılmasını sevdim. (masal karakteri)*

Yaşlı-Çocuk Buluşmasına Yönelik Yaşlıların Görüşleri

Sürece ilişkin yaşlı görüşleri, gösteriye ilişkin görüşler, masal anlatımına ilişkin görüşler, çocuklarla bir arada olmaya ilişkin görüşler ve olumsuz görüşler olmak üzere dört kategoride ele alınmıştır. Yaşlı görüşleri Şekil 2’te sunulmuştur.

Şekil 2. Yaşlı-Çocuk Buluşmasına Yönelik Yaşlı Görüşleri

Şekil 2’de, “gösteriye ilişkin görüşler”, kategorisi *keyif alma, mutlu olma, hoşnut etmiş olma hazzı yaşama* alt kategorilerinde ifade edilmektedir. “Masal anlatımına ilişkin görüşler” kategorisi *mutluluk verici olma* ve *işe yaradığını hissetme* alt kategorileri ile ele alınmıştır. “Çocuklarla bir arada olmaya ilişkin görüşler” kategorisi *örnek olma, yol gösterme, dede-torun ilişkisini geliştirme, mutlu olma, mutlu etme* ve *memnun etme* olmak üzere altı alt kategoride ifade edilmiş; “olumsuz görüşler” kategorisinin ise *fazla büyüğün katılmaması* ve *kostümlerin eksik olması* alt kategorileri ile açıklandığı görülmektedir.

Yaşlı İfadeleri

Gösteriye ilişkin görüşler

Y1: *Hoş bir vakit geçirdim, daima unutmuyacağım.*

Y2: *O gün o kadar mutlu oldum ki sizin bana çiçek verdiğiniz anı, o mutluluğumu hiçbir zaman unutamam yavrum*

Masal anlatımına ilişkin görüşler

Y1: *Bizim anlattığımız zaman çok mutlu oldum ben*

Y2: *Biz büyüklerimizden öğrendik yavrum. Bizde onlardan öğrendiklerimizi bizden küçük olan kardeşlerimize, çocuklarımıza anlatmak, bilgilendirmek için önemli.*

Çocuklarla bir arada olmaya ilişkin görüşler

Y1: *Dede-torun ilişkisinin gelişmesi.*

Y2: *Ben bir anneanne- babaanne olarak geldim ve sizleri hoşnut ettim ya ondan çok mutlu oldum ve keyif aldım.*

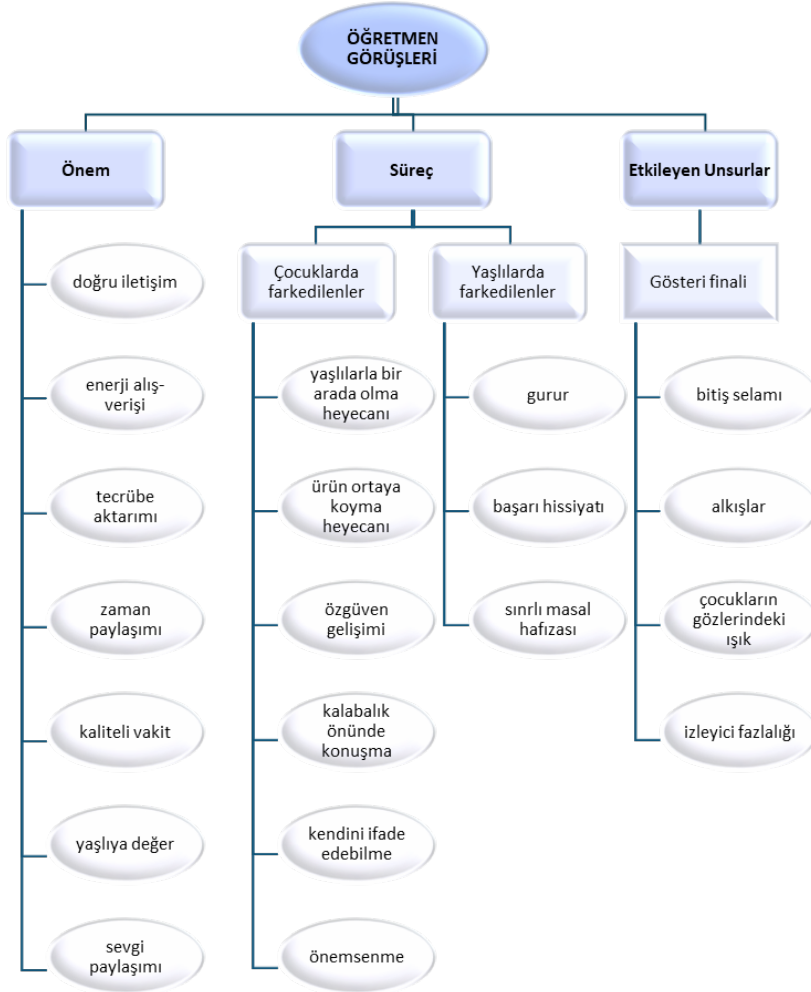
Olumsuz görüşler

Y1: *Bunlara bir örnek olmamız benim açımdan iyiydi ama diğerlerinin gelememesi beni bir yönden üzdü.*

Y2: *Sahneleri izleyince mutlu oldum fakat malzemelerde biraz eksik vardı.*

Yaşlı-Çocuk Buluşmasına Yönelik Sınıf Öğretmeninin Görüşleri

Sürece ilişkin öğretmen görüşleri, *önem, süreç* ve *etkileyen unsurlar* olmak üzere üç kategoride ele alınmıştır. Öğretmen görüşleri Şekil 3’te sunulmuştur.

Şekil 3. Yaşlı-Çocuk Buluşmasına Yönelik Öğretmen Görüşleri

Şekil 3'te, önem kategorisi doğru iletişim, enerji alış-verişi, tecrübe aktarımı, zaman paylaşımı, kaliteli vakit, yaşlıya değer ve sevgi paylaşımı alt kategorilerinde ifade edilmiştir. Sınıf öğretmenin; "En başta doğru iletişimi sağlamaktı. Büyükerin çocuklara yeteri kadar zaman ayırmadığı iş hayatının daha ön planda olduğu bir dönemde çocuklara zaman ayırmak, çocuklarla birlikte olmak, onların enerjisini yaşlıların dinginliğini ortadan kaldıracak birer etken olarak görmek çok güzeldi.", "Yaşlılar aranmamaktan şikayetçi fakat çocukların ilgi alanlarına uygun davranış sürecini benimseyemiyorlar, onlara uygun etkinlikler yapamıyor, düzenleyemiyorlar. Onlarla kaliteli vakit geçirecek araçları bulamıyorlardı. Masal bunun için çok iyi bir araç oldu. Bir araya geldiklerinde sadece hâl hatır sorma düzleminden çıkıp biraz daha

masallar aracılığıyla kaliteli vakit geçirdiklerini, sevgilerini paylaştıklarını gözlemlemek bana mutluluk verdi.” görüşleri örnek olarak verilebilir.

Süreç kategorisi; çocuklarda fark edilenler ve yaşlılarda fark edilenler olarak iki alt başlıkta ele alınmıştır. *Çocuklarda fark edilenlere* ilişkin alt kategoriler *yaşlılarla bir arada olma heyecanı, ürün ortaya koyma heyecanı, özgüven gelişimi, kalabalık önünde konuşma becerisi, kendini özgürce ifade edebilme, çocuğun önemsenmesi* olmak üzere altı alt kategoride; yaşlılarda *fark edilenlere* ilişkin alt kategoriler ise *gurur, başarı hissiyatı ve sınırlı masal hafızası* olarak üç alt kategoride ele alınmaktadır. Sınıf öğretmenin; *“Her şey hazır olduğu için ben sadece bir gözlemci olarak büyüklerin, yaşlıların o gözlerindeki gururu torunlarının anlattıklarını sergilemedeki başarılarından dolayı gözlerindeki ışıltıyı hissetmem dünyalara değerdi. Bu yüzden de yaşlıların çocukların başarılarıyla gurur duyduğunu çocukların ise büyüklerle birlikte olmanın ve bir ürün ortaya koymanın, onu sergilemenin heyecanını hissettiklerini gözlemlemek, onlara şahit olmak ve bunu başarılı bir şekilde yapmaları beni çok mutlu etti.”* görüşleri örnek olarak verilebilir.

Etkileyen unsurlar kategorisinde dört alt kategoriye yer verildiği görülmektedir. Bu alt kategoriler; *bitiş selamı, alkış, çocukların gözlerindeki ışık ve izleyici fazlalığı* olarak ifade edilmektedir. Sınıf öğretmenin, *“Çocukların selam verip bir işi başardığını belgelemeleri, alkışların kopması ve o alkışların karşılığında çocukların gözlerindeki ışıltının fark edilmesi. Onları o gözle izleyebilmek beni çok mutlu etti.”* görüşleri örnek olarak verilebilir.

Yaşlı-Çocuk Buluşmasına Yönelik Okul İdaresinin Görüşleri

Sürece ilişkin okul idaresi görüşleri, *projeye yönelik görüşler* ve *öneriler* olmak üzere iki kategoride ele alınmıştır. Okul idarecisi görüşleri Şekil 4’te sunulmuştur.

Şekil 4. Yaşlı-Çocuk Buluşmasına Yönelik Okul İdaresi Görüşleri

Şekil 4'te, projeye yönelik görüşler kategorisi bağ kurma, yaşlıya saygı, yaşlıya sevgi, geçmişle bağ kurma alt kategorilerinde ifade edilmiştir. Öneriler kategorisi; etkinlik süresi, grup sayısı, rol sayısı, rol süresi, etkinlik sayısı olarak beş alt başlıkta ele alınmıştır.

Okul idaresinin projeye ilişkin görüşler çerçevesinde “Bu etkinlik sayesinde çocuklar geçmiş olan bağlarını kuruyorlar.”, “Bu sayede çocuklar yaşlılara karşı saygı ve sevgileri daha fazla artıyor. Onların yaşantılarına bir nebze olsun ortak olmuş oluyorlar...” görüşleri örnek olarak verilebilir. Okul idaresinin öneriler kategorisi çerçevesinde “Etkinliklerin süresi uzayabilir. Öğrencilere daha küçük gruplar halinde daha fazla rol verilebilir. Oyundaki rol sayıları veya rol süreleri artırılabilir...” görüşleri örnek olarak verilebilir.

Yaşlı-Çocuk Buluşmasına Yönelik Velilerin Görüşleri

Sürece ilişkin veli görüşleri, çocuğa katkılarına ilişkin görüşler ve projeye ilişkin görüşler olmak üzere iki kategoride ele alınmıştır. Veli görüşleri Şekil 5'te sunulmuştur.

Şekil 5. Yaşlı-Çocuk Buluşmasına Yönelik Veli Görüşleri

Şekil 5'te çocuğa katkılarına ilişkin görüşler kategorisi sosyalleşme, topluluk önünde konuşma, beceri geliştirme, sahne deneyimi, iş birliği, takım ruhu, özgüven, sorumluluk alma, uyum sağlama, değerli hissetme, okul sevgisi kazanma, görsel yetenek, masal dünyasını tanıma, heyecan kontrolü, başarıma duygusu ve kendini ifade etme alt kategorilerinden oluşmaktadır. Projeye ilişkin görüşler kategorisine ilişkin alt kategoriler ise verimli, eğlenceli, samimi, etkileşimli, motivasyon sağlayıcı, beceri

geliştirici, kalıcı eğitim aracı, kuşakları birleştirici, okul sevgisi aşılایıcı, uyumu destekleyici ve işini severek yapmaya teşvik edici olarak ifade edilmektedir.

Veli İfadeleri

Çocuğa Katkıları

V1: Sosyalleşmesini sağladı.

V2: Toplum içinde konuşma

V4: Paylaşımıcı katkı sağladı.

V5: Kendine güvenme, heyecanı bastırma

V7: Ortak bir çalışmayla topluluk karşısında sergilediği rolü ile kendine olan güvenini sağlamlaştırması.

V8: Çocuğumun kalabalık karşısında daha özgüvenli ve çok mutlu olduğunu görmek beni çok etkiledi.

V19: Heyecanlıydı, evde etkinlik ile ilgili konuşmaları oldu, daha moralli, okula gitme konusunda daha motivasyonluydu.

V10: Topluluk önünde rolünü çok güzel yaptı. Heyecanını yendi.

V11: Özgüvenli olmaları için faydalıydı.

V12: Biseyler başarabilmenin tadını aldı.

V13: Kendine güveni geldi çok mutlu oldu

V15: Bir topluluğun önünde tiyatro sahnesinde olmasının kendine olan güvenini artıracağını, arkadaşlarıyla bir ekip olarak güzel işler başarmanın lezzetini, başladığı işi bitirmenin önemini, görev bilinci kazanmayı, çalışarak sürekli aynı görevi tekrar tekrar çalışarak sonunda ne kadar iyi yapabileceğini görmek, her provanın onun için kendini geliştirme fırsatı olduğunu, masallarla büyüyen neslin masalı dinlerken nasıl gözünde canlandırdıklarını, masalların bize öğütlerle dolu olduğunu deneyimlemiş oldu.

V16: Mutlu oldu kendini değerli hissetti

V18: Grup içinde uyumlu davranmayı pekiştirmiştir.

V20: Heyecan ve hevesli zaman geçirdi özgüven ve arkadaşları ile paylaşımlarını güçlendirdiğini düşünüyorum.

Projeye İlişkin Görüşler

V14: Role yatkınlık ve görsel yeteneğini geliştirdiğini düşünüyorum.

V8: Veli olarak çok mutluyum çocuğumda çok mutlu oldu çünkü okula gitme isteği bir şeyleri başarıma çabası çocuğum üstünde pozitif düşünmesine ve daha istekli olmasına yardımcı oldu.

V10: Çok güzel bir gösteri idi. Ailecek dikkatle izledik ve çok keyif aldık.

V17: Gösterileri eğitimin bir uygulama eğitimi gibi gördüğümünden çocuklarda daha kalıcı bir eğitim olarak görüyorum.

V19: Proje birçok yönden olumlu. İlkokul çocuklarının sadece ders, okul soru konu test sınav modundan çıkarılması lazım bu etkinlik buna hizmet etti. İki önemli ama günümüzde maalesef ayrı kalan kuşağın bir araya gelmesi /getirilmesi çok önemli. Çocukların sahne almaları rol yapmaları ilişki kurmaları birliktelik yapmaları çok önemli. Moral motivasyon kazanmaları açısından çok önemli.

V9: *Büyüklerin deneyimlerinden faydalanmaları ve aynı sahnede yer almaları çok güzel hem büyüklerimize hem de çocuklara ekstra moral ve motivasyon olması çok güzel.*

V6: *Çok beğendik hem çocuklar eğlendi hem büyükler.*

4. SONUÇ VE TARTIŞMA

İlkokul çocukları ile yaşlı bireylerin masal anlatımları ve dramatizasyon çalışmaları ile bir araya getirilmesi ve nitelikli bir etkileşim ortamının oluşturulması amacıyla gerçekleştirilen bu çalışma neticesinde ilkokul çocukları, yaşlı bireyler, sınıf öğretmeni, okul idaresi ve öğrenci velilerinin görüşlerine başvurulmuştur.

Çalışmada yer alan ilkokul çocukları ile gerçekleştirilen görüşmeler sonucunda proje sürecinin sürecin *keyifli* olduğu; bu hususun *duyuşsal* (*gurur, heyecan, mutluluk*), *bilişsel* (*öğrenme*), *dilsel* (*masal, masal karakterleri*) ve *sosyal* (*eğlenme, iş birliği, beraberlik, izlenme, prova, gösteri, rol alma, süreç*) olmak üzere dört kategoride ifade edildiği görülmüştür.

Yaşlı bireylerle gerçekleştirilen görüşmeler neticesinde *çocuklarla bir arada olma* (*örnek olma, yol gösterme, dede-torun ilişkisi geliştirme, mutlu olma, mutlu etme, memnun etme*), *masal anlatımı* (*mutluluk verici olma, işe yaradığını hissetme*), *gösteri* (*keyif alma, mutlu olma, hoşnut etmiş olma hazzı yaşama*) ve *olumsuz görüşler* (*fazla büyüğün katılmamış olması, kostümlerin eksik olması*) şeklinde dönütlerin verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışma sonucunda ulaşılan öğretmen görüşleri, önem (*doğru iletişim, enerji alış-verişi, tecrübe aktarımı, zaman paylaşımı, kaliteli vakit, yaşlıya değer, sevgi paylaşımı*), *süreç* (*yaşlılarla bir arada olma heyecanı, ürün ortaya koyma heyecanı, özgüven gelişimi, kalabalık önünde konuşma, kendini ifade edebilme, önemsenme; gurur, başarı hissiyatı, sınırlı masal hafızası*) ve *etkileyen unsurlar* (*bitiş selamı, alkışlar, çocukların gözlerindeki ışık, izleyici fazlalığı*) olarak sonuçlanmıştır.

Okul idaresinin görüşleri neticesinde çalışmanın projeye ilişkin görüşler ve öneriler olmak üzere iki alt kategoride sonuç verdiği; bu kapsamda kuşaklararası bağ oluşması, geçmişle bağ kurma, yaşlıya saygı ve sevgiyi desteklediği; bununla birlikte etkinlik süresi, etkinlik sayısı, rol sayısı, rol süresi ve grup sayısının artırılması yönünde sonuçlara ulaşıldığı görülmüştür.

Veli görüşleri neticesinde, projenin çocuğa sosyalleşme, topluluk önünde konuşma, beceri geliştirme, sahne deneyimi kazanma, iş birliği içerisinde olma, takım ruhu kazanma, özgüven geliştirme, sorumluluk alma, uyum sağlama, değerli hissetme, okul sevgisi kazanma, görsel yetenek gelişimini destekleme, masal dünyasını tanıma,

heyecanını kontrol edebilme, başarıma duygusu tatma ve kendini ifade etme imkânı sunduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca projenin verimli, eğlenceli, samimi, etkileşimli, motivasyon sağlayıcı, beceri geliştirici, kalıcı eğitimi destekleyici, kuşakları birleştirici, okul sevgisi aşılayıcı, uyumu destekleyici ve işini severek yapmaya teşvik edici olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Okul öncesi eğitim kurumundaki çocuklarla huzurevinde kalan yaşlıların etkileşimini konu alan bir başka çalışmada (Gültekin, vd., 2022), uygulamaların *beğenilen, özgün, teşvik edici, olumlu deneyimler* olarak değerlendirildiği; uygulamaların yaşlı ve çocuklar açısından mutluluk verici olduğu; çocuklar için *farkındalık, empati geliştirici, olumlu davranış kazandırıcı, eğitici, heyecan verici, yaşlıyı benimseme ve sorumluluk hissetmelerine katkı yapan deneyim* olduğu; yaşlılar için *memnuniyet verici, özlem giderici, motive edici ve farklı yaşantılar sunduğu*; yetişkin katılımcıların sürdürülebilirlik noktasında görüş bildirdiği ve genel itibariyle olumlu algıların vurgulandığı sonuçlarına ulaşılması, araştırma bulgularını destekler niteliktedir. Farklı kuşakların birlikte gerçekleştirecekleri çalışmalarda yürütülen ilişkiler ve sosyal etki, çalışmaların başarısı üzerinde etkili olmakta; yaşı itibariyle fiziksel- ruhsal yalnızlık, algı sorunları, sosyal yalnızlık, gelişimlere uyum sağlayamama gibi durumlarla mücadele eden yaşlılarda hayata tutunma isteği ve motivasyon sağlaması yönüyle önemli görülmektedir (Hazer ve Özsungur, 2017). Bir başka çalışmada Yıldırım (2015), okul temelli kuşaklararası dayanışmayı hedefleyen faaliyetlerin okul devamsızlığı ve okuldan kaçma isteğinde azalma, pozitif öğrenme ortamının sağlanması, grup üyesi olarak ders çalışmayı öğrenme gibi çocukların yaşamlarında olumlu değişimler sağladığını ifade eder. Bu çalışmalar ile yaşlılar bilgi, beceri ve deneyimlerini kullanma, geliştirme ve genç kuşaklara aktarma; sağlığın iyileşmesi, arkadaş ediniminin desteklenmesi, sosyal ve toplumsal yaşama aktif katılımın sağlanması gibi olumlu sonuçlara ulaşabilmektedirler. Böylece iki kuşakta da kuşaklararası algıda olumlu değişim, işbirliği artışı, bağların güçlenmesi, aktif vatandaş olma, sosyal problemlerle ilgili farkındalığın artması, çağdaş eğitimci profillerinin desteklenmesi gibi katkılar sağlanmaktadır.

Aydınbaş (2021) tarafından gerçekleştirilen ve ilkokul çocukları ile huzurevinde kalan yaşlıları manevi bir güçlendirme eğitimi programı çerçevesinde bir araya getirmeyi hedefleyen bir başka çalışmada ulaşılan sonuçlar da bu birlikteliğin önemini ortaya koymaktadır. Çalışma sonunda yaşlıların kuşaklararası zincirde yer bulduğu; *geçmiş, gelecek, ömür, hayat, ölüm ve sonrası konularda anlam ihtiyacına katkı sağladığı; hayatı gözden geçirme, hayat algısının yeniden düzenlenmesi, öz değerlendirme, öz farkındalık, kendini ifade etme, tecrübelerden ders çıkarma, anlamlandırma, eski ve yeni zaman koşullarını karşılaştırma ve anlama, iletişim kurma, tecrübe ve bilgi paylaşımı, faydalı olma, kültürel aktarım yapma, sevgi ve güven bağı kurma, sevme-sevilmeme, kabul görme, önemsenme, arkadaşlık, dostluk, yakınlık, umut, iyimserlik, manevi güçlenme* gibi hususlarda desteklendiği görülmüştür. Taş ve Şaldırdak (2022) "huzurevinde kalan yaşlıların sosyal izolasyon deneyimleri" başlıklı çalışmalarında, huzurevi ortamındaki etkinliklerin mutluluğu artırma ve depresyonla mücadele etme noktasında yararlı olduğu; etkinliklerin sorumluluk alma, grup aidiyetini geliştirme,

yetenekleri gösterme ve böylece kendilerini toplumun bir parçası olarak hissetmeye katkı sağladığı; toplumsal yarar taşıyan faaliyetlerle birlikte olumlu motivasyon kaynağı oluşturduğu ve “işe yaramaz” düşüncesini bertaraf ettiği; sosyalleşmeyi artırarak sosyal izolasyon eğilimini azalttığı yönünde sonuçlara ulaşmışlardır.

Yaşlı-çocuk etkileşiminin artırılması ve bunun için ortam oluşturulması gerekmektedir (Arpacı ve Şahin, 2015). Murakami (2017), Türkiye’de kuşaklararası ilişkilerin sağlanması amacıyla gerçekleştirdiği incelemede, bu amaçla gerçekleştirilen projelerin sürdürülebilirlik noktasında yeterli olmadığını vurgulamakta; benzer şekilde Yıldırım (2015), kuşaklararası çalışmaların sistemli ve uzun süreli gerçekleştirilerek sürdürülebilir olmasının önemine değinmekte ve bu noktada gönüllü katılımların desteklenmesi gerektiğini belirtmektedir. Bu noktada kurum ve kuruluşların üstlenmesi gereken sorumluluklar ön plana çıkmaktadır. Bu çalışma ile birlikte üniversite öğrencileri bağlamında üstlenilebilecek kaynaştırıcı roller için bir örnek sergilenmektedir.

Sonuç olarak “70’den 7’ye Masallar 7’den 70’e Oyunlar” projesi ile birlikte iki kuşa bir araya gelmiş; çocuk ve yaşlılara katkısı başta olmak üzere öğretmen, okul idaresi ve veliler yönüyle de olumlu katkıların sağlandığı ve benzer uygulamalara yönelik olumlu bakış açılarının oluştuğu görülmüştür. Okullarda/ sınıflarda benzer çalışmaların rutin uygulamalar haline getirilmesinin; çocuğun sosyal, akademik, bilişsel ve dil gelişimini; yaşlıların değerli hissetme, hayata tutunma, işe yarar olma hissiyatı taşıma, sevme ve sevilme ihtiyaçlarının desteklenmesinde etkili olacağı düşünülmektedir. Elde edilen veriler neticesinde, benzer uygulamaların yaygınlaştırılması gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Kaynakça

- Adıgüzel, Ö. (2013). *Eğitimde yaratıcı drama*. Pegem Akademi.
- Altan S. ve Tarhan S. (2018). Büyükanneden Toruna: Yaşamboyu Öğrenme Sürecinde Değer ve Beceri Aktarımı. *Bartın Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), s.26-42.
- Aydınbaş, E. (2021). Ankara ili ilkokul ve huzurevi örneğinde kuşaklararası manevi güçlenme eğitimi programının yaşlılar üzerindeki yansımaları. *TYB Akademi*, 33, 129-154.
- Bilir, N. (2018). *Yaşlılık ve solunum hastalıkları*. TÜSAD Eğitim Kitapları Serisi.
- Canatan, A.(2008).Toplumsal değerler ve yaşlılar. *Yaşlı Sorunları Araştırma Dergisi*,1(1), s.62-71.
- Dede, A. (2017). *Hadi masal anlatalım*. Taze Kitap.
- Durak, M. (2016). Yaşlılık döneminde psikososyal ve bilişsel gelişim, H. Bacanlı, Ş. Işık Terzi (Ed.), *Yetişkinlik ve yaşlılık gelişimi ve psikolojisi*, 275-310, Açılım Kitap.
- Duran E. ve Öztürk E., (2018). Etkileşimli masal anlatım tekniğinin ortaokul 5. Sınıf öğrencilerinin dinleme becerilerine etkisi. *Avrasya Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 2(2), s. 85-103. <https://dergipark.org.tr/en/pub/adea/issue/41715/461949>
- Duyar. İ. (2005). İnsanda yaşlılığın evrimi. *Türk Geriatri Dergisi*,8(4),s.209-214.
- Gedik, S. (2020). Masalların eğitimsel işlevleri. *Sosyal Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 3(1),s. 356-367. <https://dergipark.org.tr/en/pub/josse/issue/54491/650236>
- Gültekin, M., Alan, Ü., Erbil-Kaya, Ö. M., Yıldırım, A., Sinoğlu-Günden, T. ve Oğuz-İpek, T. (2022). 0-6 – 60-∞ El ele: Bir kuşaklararası etkileşim çalışmasından yansımalar. *Journal of Qualitative Research in Education*, 31, 21-55. doi: 10.14689/enad.31.1602
- Hazer, O., ve Özsungur, F. (2017). Kuşaklararası işbirliği ve geronteknoloji. *Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(11), s. 445- 472.
- Merriam, S. B. (2013). Dokümanlardan verilerin toplanması. S. Turan (Çev. Ed.) ve S. Turan ve H. Özen (Çev). Nitel araştırma: desen ve uygulama için bir rehber. (1. baskı, s. 131-155) içinde. Nobel. (Orijinal eserin yayın tarihi 2009, 3. Baskı).
- Murakami, İ. (2017). Türkiye'deki kuşaklararası ilişkileri geliştirme uygulamaları. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 21(1), s. 259-274.
- Nalbant, Ö. (2020). *Çocuk, oyun ve hareket eğitimi*. Nobel.
- Önder, A. (2017). *Okul öncesi çocukları için eğitici drama uygulamaları*. Eğiten Kitap.
- Özdemir, N. (2019). Kuşaklararasılık ve kültürel değişme. *Çocuk ve Medeniyet*, 4(7), s. 125-149.

- Özmete, E. (2017). *Türkiye’de kuşaklararası dayanışmanın değerlendirilmesi*. Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Arpacı, F. ve Şahin, F. T. (2015). Yaşlı bireylerin yaşlı ve çocuk etkileşimine ilişkin görüşleri. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (19)1, 231- 246.
- Türk Dil Kurumu. (t.y.) Çocuk. İçinde Çevrim içi Türkçe sözlük. Erişim tarihi: Mayıs 23, 2023, <https://sozluk.gov.tr/>
- Taş, L. & Şaldırdak, G. A. (2021). Huzurevinde kalan yaşlıların sosyal izolasyon deneyimleri. *İstanbul University Journal of Sociology*, 41 (2), 351-379. DOI: <https://doi.org/10.26650/SJ.2021.41.2.0089>
<https://dergipark.org.tr/en/pub/iusosyoloji/issue/68471/1082014>
- Ungan, S., Arıcı, A. F., ve Şimşek, T. (2007). *Çocuk edebiyatının kaynakları* (T. Şimşek Ed.). Kuramdan uygulamaya çocuk edebiyatı. (s. 159-214) içinde. Grafiker.
- Yavuz, MH. (2013). *Masallar ve eğitimsel işlevleri*. Eğiten Kitap Yayınları.
- Yıldırım, F. (2015). Çocukların dünyasına yaşlıları dâhil etmek: “Okul temelli kuşaklararası dayanışma modelleri”. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1, s.275-296.
- Yıldırım A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8. baskı). Seçkin.

Extended Abstract

Purpose of The Research

In this study, it is aimed to bring together primary school children and elderly individuals as grandparents on the axis of fairy tales and dramatization and to create a qualified interaction environment. For this purpose;

1. What are the opinions of primary school children?
2. What are the opinions of elderly individuals who perform storytelling?
3. What are the opinions of the class teacher?
4. What are the opinions of the school administration?
5. What are the views of the parents of the students, the research questions are sought to be answered.

Method

This study is within the scope of qualitative research method and is designed as a basic qualitative research design. Based on the views of elders, children, teachers, parents and school administrators, the focus is on making sense of how they comprehend this process.

Study Group

The participants consisted of 42 students studying in the 4th grade of a primary school in the central district of Uşak province and 2 elderly individuals who volunteered to tell fairy tales. In addition, the opinions of the classroom teacher, school administration and parents were also included.

Data Collection Tool

In order to collect the data, semi-structured interview forms were prepared by the researchers and expert opinions were obtained. Each interview form consists of 2 sections; the first section includes demographic information and the second section includes questions covering the project and implementation process.

Data Collection and Analysis

The data collection process was carried out within the framework of the university ethics committee permission, taking into account the voluntary nature of the participants. Interviews were conducted one-on-one and face-to-face and recorded with a voice recorder. An online form was used to obtain the opinions of the parents and they were asked to fill out the interview forms on a voluntary basis. Content analysis was used to analyze the data. The data obtained from the interviews were transcribed and turned into written documents; the researchers independently performed coding procedures on the written documents. A consensus was reached on the codes; the research findings were reached by grouping the codes and obtaining the themes.

Findings

Children's Views on Elderly-Children Meeting

Student views on the process were handled in the form of the elements that make the process enjoyable, where the elements that make the elder-child meeting enjoyable for the child were discussed, and were handled in four categories: affective, cognitive, social and linguistic. The sub-category for the cognitive category was learning. In the social category, eight subcategories were included: having fun, cooperation,

togetherness, watching, rehearsal, demonstration, role taking, process. The linguistic category is expressed with the subcategories of fairy tales and fairy tale characters.

Elderly People's Opinions on Elderly-Children Meeting

Elderly opinions on the process were categorized under four categories: show, storytelling, being together with children and negative opinions. The category of "opinions on the show" is expressed in the subcategories of enjoying, being happy, and experiencing the pleasure of being pleased. The category of "Opinions on storytelling" was handled with the subcategories of being happy and feeling useful. The category of "opinions about being together with children" was expressed in six subcategories: setting an example, guiding, improving the grandfather-grandson relationship, being happy, making happy and pleasing; and the category of "negative opinions" was explained with the subcategories of not having many adults and lack of costumes.

Classroom Teacher's Opinions on Elder-Child Meeting

Teachers' views on the process were categorized under three categories: importance, process and influencing factors. The importance category was expressed in the subcategories of correct communication, energy exchange, experience transfer, time sharing, quality time, valuing the elderly and sharing love. The process category was discussed under two sub-categories: what was noticed in children and what was noticed in the elderly. The subcategories of what is noticed in children are the excitement of being together with the elderly, the excitement of producing a product, the development of self-confidence, the ability to speak in front of a crowd, the ability to express oneself freely, and the importance of the child, while the subcategories of what is noticed in the elderly are three subcategories: pride, sense of achievement, and limited memory of fairy tales. It is seen that four subcategories are included in the influencing factors category. These subcategories are end greeting, applause, the light in children's eyes, and excessive audience.

Opinions of the School Administration on the Elderly-Children Meeting

The opinions of the school administration on the process were categorized into two categories: opinions on the project and suggestions. The category of opinions on the project was expressed in the subcategories of bonding, respect for the elderly, love for the elderly, and bonding with the past. The category of suggestions was discussed under five subheadings: activity duration, number of groups, number of roles, role duration, and number of activities.

Parents' Opinions on the Elderly-Children Meeting

Parents' views on the process were categorized into two categories: views on the contributions to the child and views on the project. The category of opinions on the contributions to the child consists of the subcategories of socialization, public speaking, skill development, stage experience, cooperation, team spirit, self-confidence, taking responsibility, adaptation, feeling valuable, gaining love for school, visual ability, getting to know the fairy tale world, excitement control, sense of achievement and self-expression. The subcategories related to the category of opinions about the project are expressed as productive, fun, sincere, interactive, motivational, skill-building, permanent educational tool, uniting generations, instilling love for school, supporting cohesion and encouraging to do their job with love.

Conclusion and Discussion

The relationships and social impact carried out in the studies that different generations will carry out together are effective on the success of the studies; it is considered important in terms of providing motivation and desire to hold on to life in the elderly who struggle with situations such as physical-mental loneliness, perception problems, social loneliness, inability to adapt to developments (Hazer & Özsungur, 2017). In another study, Yıldırım (2015) states that school-based intergenerational solidarity activities provide positive changes in children's lives, such as decreasing school absenteeism and the desire to run away from school, providing a positive learning environment, and learning to study as a group member. Through these activities, the elderly can use, develop and transfer their knowledge, skills and experiences to younger generations, and achieve positive outcomes such as improved health, support for making friends, and active participation in social and community life. Thus, both generations contribute to positive changes in intergenerational perception, increased cooperation, strengthened ties, active citizenship, increased awareness of social problems, and support for contemporary educator profiles.

The results of another study conducted by Aydınbaş (2021), which aims to bring together primary school children and elderly people staying in a nursing home within the framework of a spiritual empowerment training program, also reveal the importance of this association. Elder-child interaction should be increased and an environment should be created for this (Arpacı & Şahin, 2015). Murakami (2017), in his analysis of intergenerational relations in Turkey, emphasizes that the projects carried out for this purpose are not sufficient in terms of sustainability; similarly, Yıldırım (2015) emphasizes the importance of systematic and long-term sustainability of intergenerational studies and states that voluntary participation should be supported at this point.

As a result, with the "Tales from 70 to 7, Games from 7 to 70" project, two birds came together; it was seen that positive contributions were made to children and the elderly, as well as to teachers, school administrators and parents, and positive perspectives were formed towards similar practices.